

IV Trobada d'Estudiosos de la Serralada Litoral Central i VIII del Montnegre i el Corredor
Vallgorguina, 20-21 de novembre de 2019

**Flora de l'entorn de
Sant Celoni**

Josep M. Panareda
Institut d'Estudis Catalans

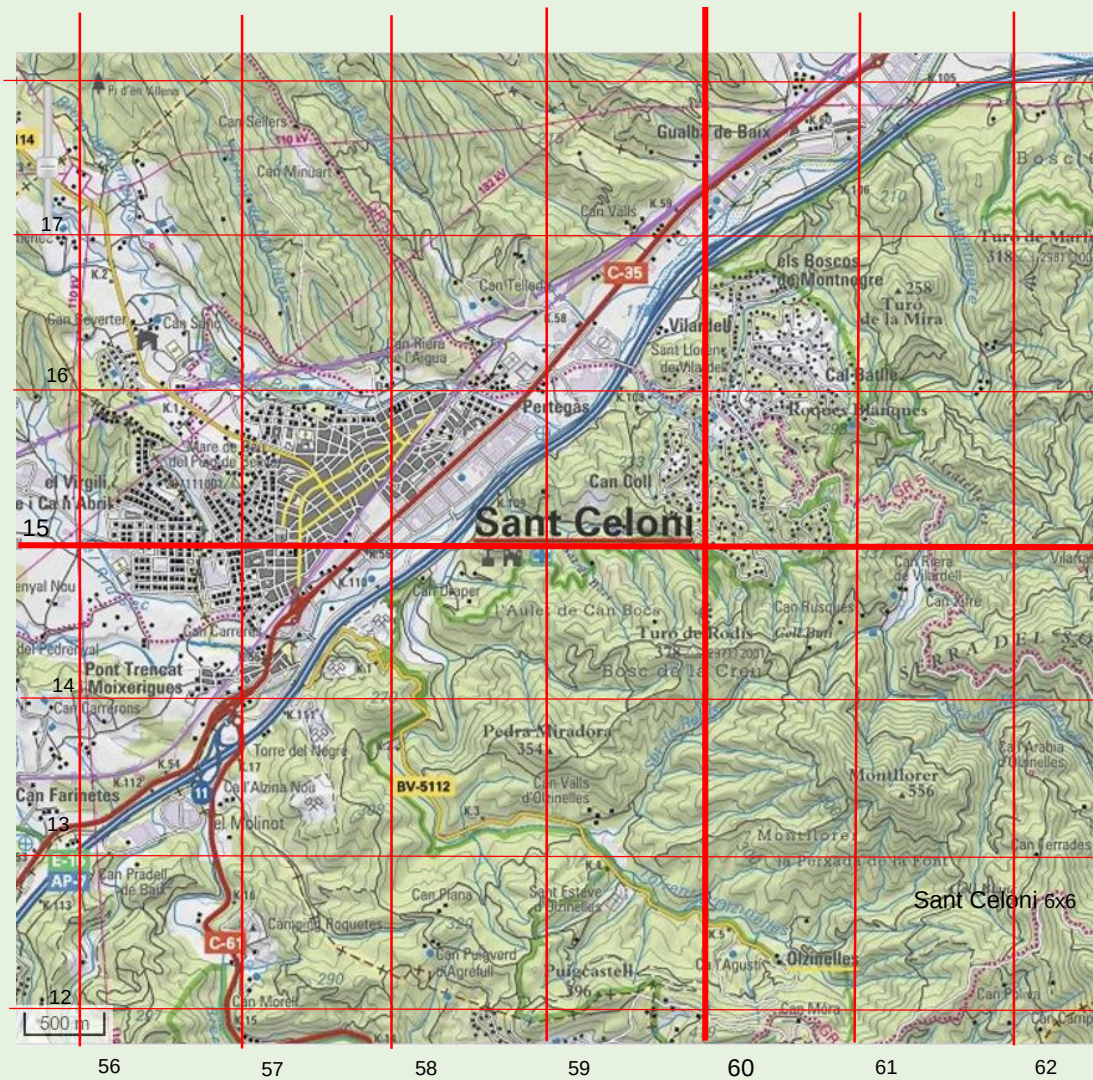
Maravillas Boccio
IEPOA. Universitat Autònoma de Barcelona

Objectiu

- Presentar la flora de l'entorn de Sant Celoni

Contingut

- Àrea d'estudi: 36 km²
- Catàleg: 940 tàxons
- Presència i abundància per quadrat 1x1 km
- Formes biològiques
- Afinitats biogeogràfiques
- Canvis florístics recents: referència Pere Montserrat
- Factors del canvis
- Plantes significatives
- Novetats florístiques
- Plantes exòtiques
- Conclusions i perspectives

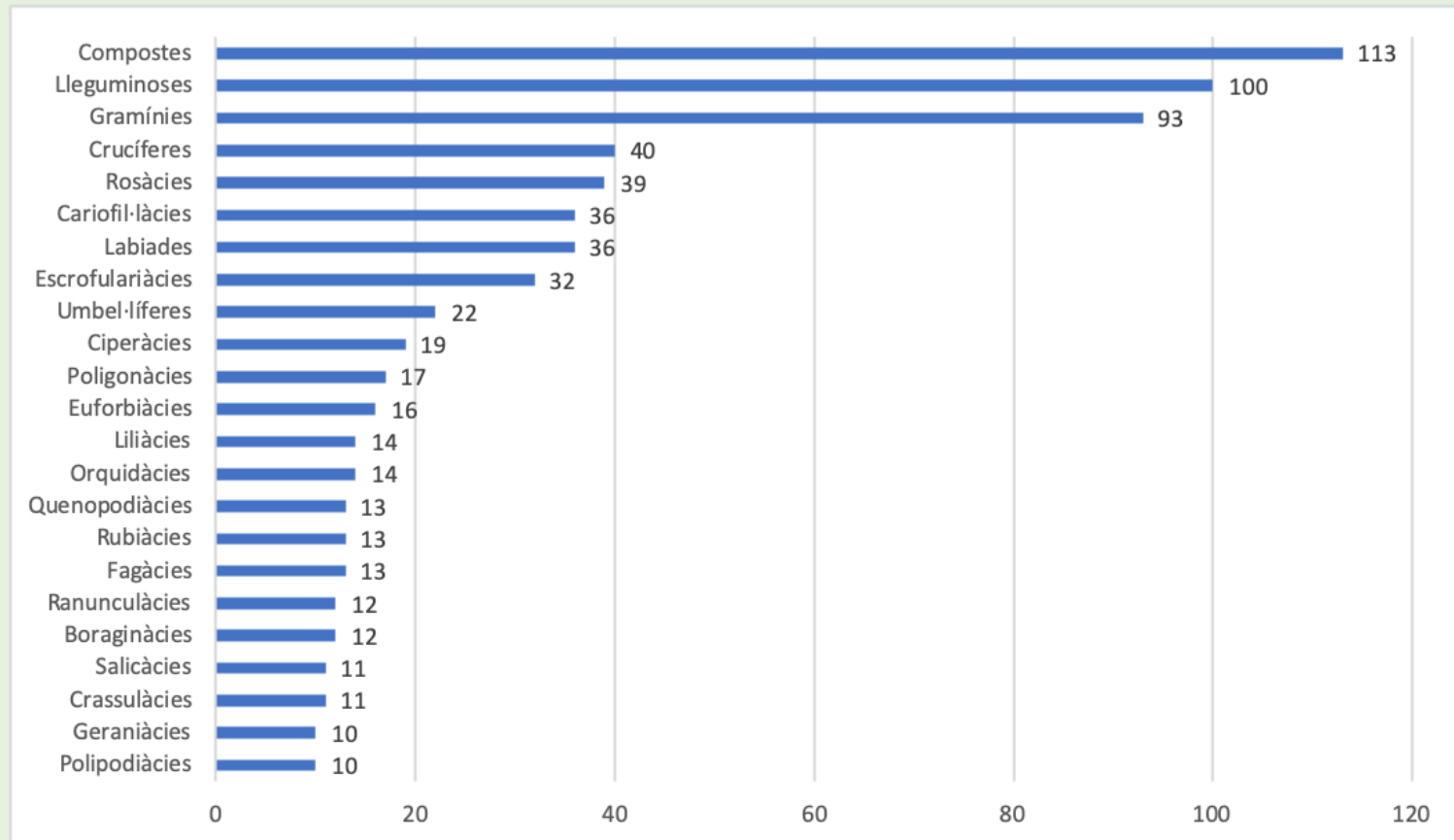

Àrea d'estudi: 36 quadrats d'1 km², delimitats per la retícula UTM

Àrea de contacte Montnegre / plana del Vallès

Catàleg: 940 tàxons

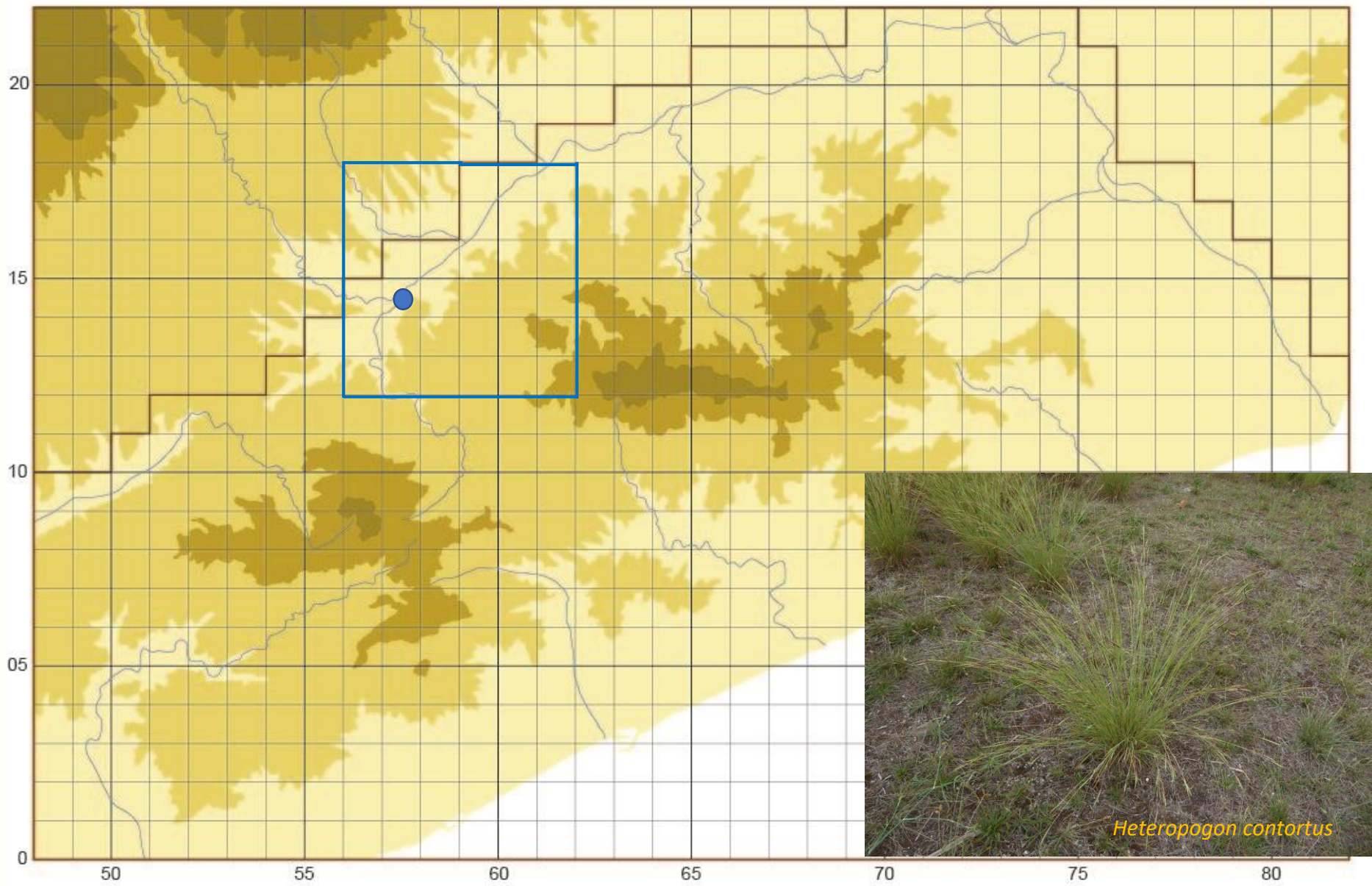

Citacions de referència

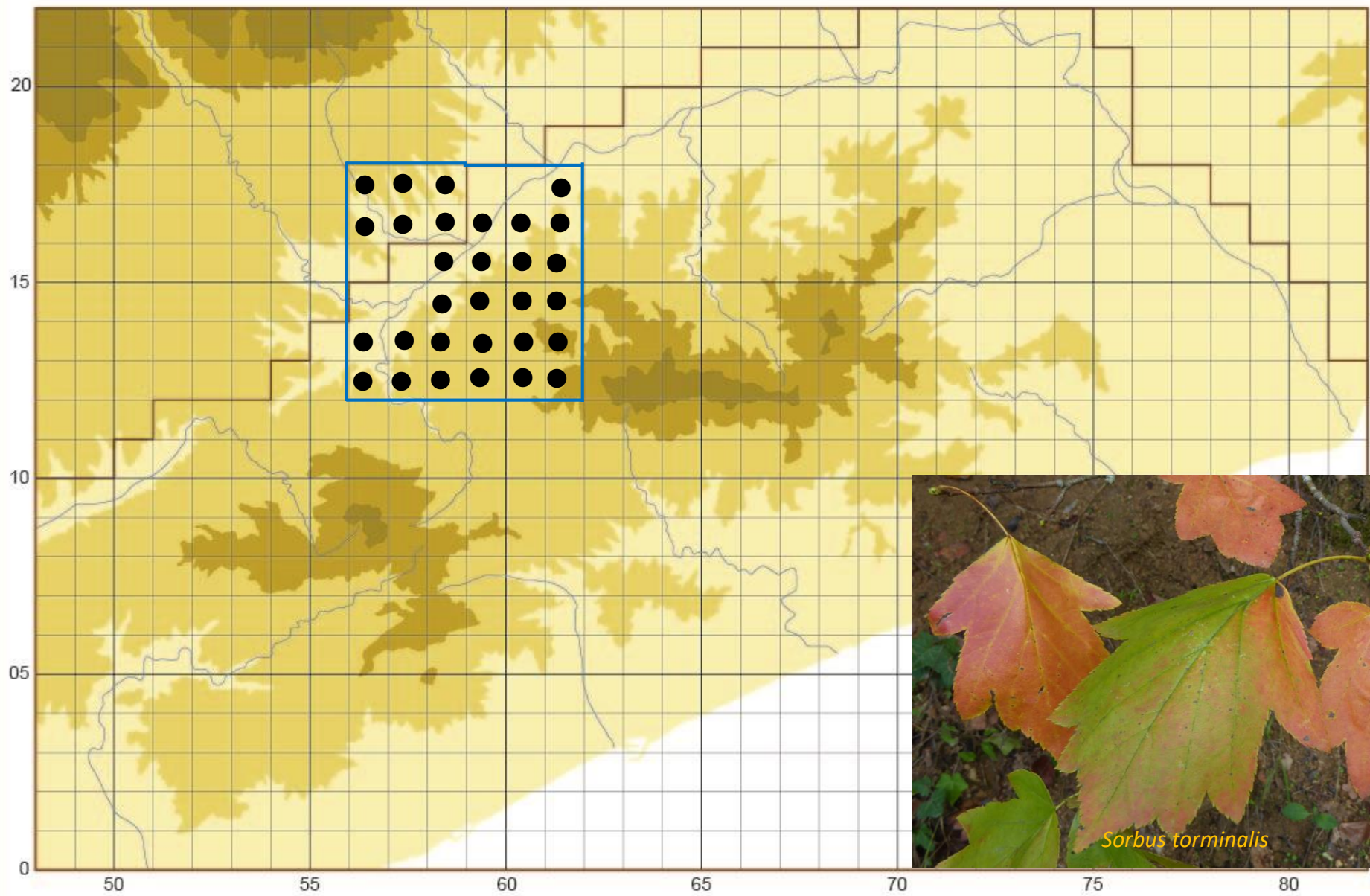
- Una citació per tàxon i quadrat
- Disposem de 12.776 citacions
- Mitjana de 355 citacions per quadrat
- Nombre màxim de citacions: 463

Campanula erinus

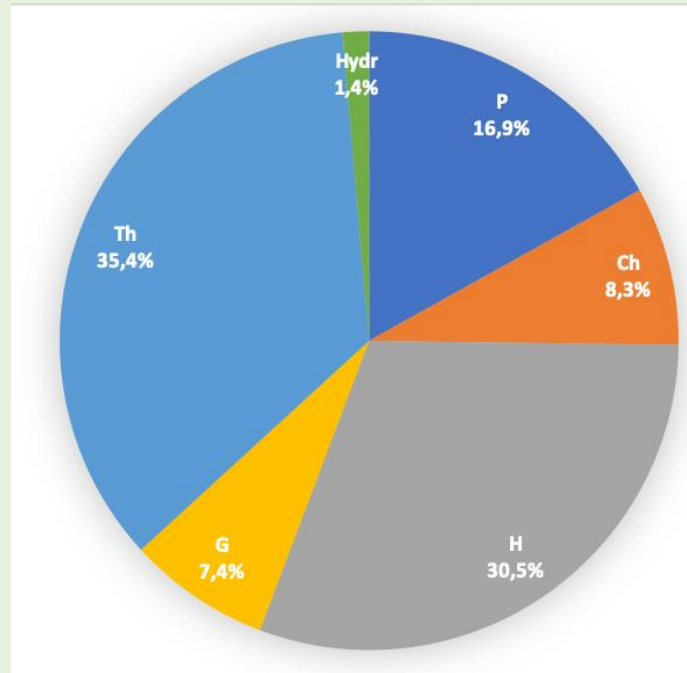

Heteropogon contortus

Sorbus torminalis

Forma biològica

P	Faneròfits	159	17,0
Ch	Camèfits	78	8,3
H	Hemicriptòfits	287	30,5
G	Geòfits	70	7,4
Th	Teròfits	333	35,4
Hydr	Hidròfits	13	1,4
	TOTAL	940	100

Camèfits	78	8,3%
Ch sf	46	sufruticosos i mates
Ch fr	6	fruticosos, mates molt lignificades
Ch scand	2	enfiladissos
Ch succ	6	suculents
Ch gr	1	graminoides
Ch rept	17	reptants

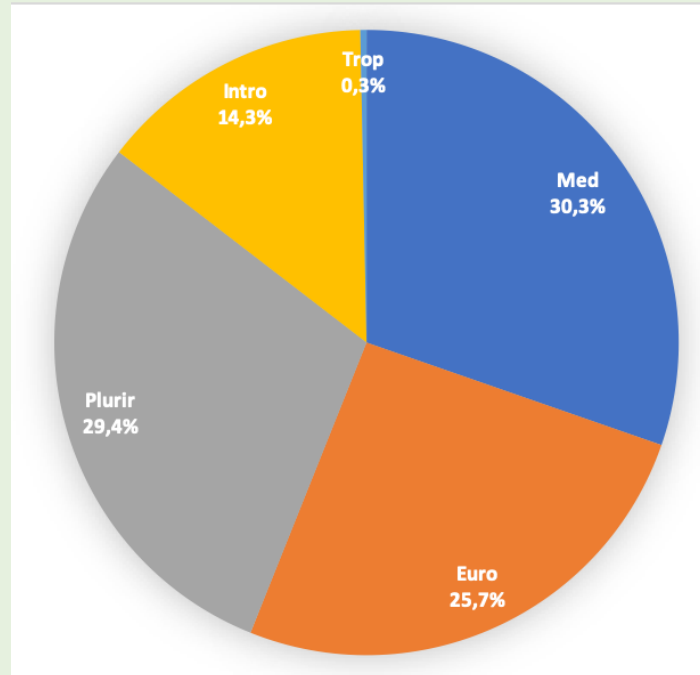
Hemicriptòfits	287	30,5%
H sp	183	escaposos
H caesp	62	cespitosos
H ros	22	rosulats
H scand	10	enfiladissos
H rept	9	reptants
H fasc	1	fasciculats

Geòfits	70	7,4%
G b	36	bulbosos (amb bulbs o tubercles)
G par	5	parasítics
G rh	29	rizomatosos

Teròfits	333	35,4%
Th e	215	erectes
Th rept	47	reptants
Th caesp	34	cespitosos
Th scand	28	enfiladissos
Th par	2	parasítics
Th fasc	1	fasciculats

Hidròfits	13	1,4%
Hyd rad	12	arrelats
Hyd nat	1	flotants

Afinitat biogeogràfica

Med	Mediterranis	285	30,3
Euro	Eurosiberians	242	25,7
Plurir	Pluriregionals	276	29,4
Intro	Introduïts	134	14,3
Trop	Tropicals	3	0,3
	TOTAL	940	100

Eurosiberians	242	25,7%
Atlàntics	12	
Submediterranis	28	
 Pluriregionals	 276	 29,4%
Pluriregional ss	41	
Eurosiberians	68	
Holàrtics	22	
Mediterranis	100	
Subcosmopolites	45	

Introduïts (origen)	134	14,3%
Amèrica	66	
Europa no mediterrània	13	
Mediterrani i pròxim orient	19	
Resta Àsia	23	
Resta Àfrica	6	
Austràlia	4	
Desconegut o incert	3	

Introduïts (forma biològica)

P	Faneròfits	51
Ch	Camèfits	10
H	Hemicriptòfits	25
G	Geòfits	12
Th	Teròfits	36

Aster pilosus

Alguns tàxons introduïts

Faneròfits

Acacia dealbata

Acer negundo

Ailanthus altissima

Broussonetia papyrifera

Castanea sativa

Celtis australis

Cupressus sempervirens

Eriobotrya japonica

Eucalyptus globulus

Eucalyptus camaldulensis

Ficus carica

Juglans regia

Ligustrum lucidum

Lonicera japonica

Morus alba

Nicotiana glauca

Parthenocissus quinquefolia

Passiflora caerulea

Pinus pinea

Pinus radiata

Platanus orientalis

Polygonum aubertii

Populus × canadensis

Punica granatum

Pyrus malus

Robinia pseudoacacia

Syringa vulgaris

Ulmus pumila

Alguns tàxons introduïts

Teròfits

Amaranthus blitoides

Amaranthus hybridus

Amaranthus retroflexus

Artemisia annua

Bidens frondosa

Bidens subalternans

Chenopodium ambrosioides

Chenopodium pumilio

Commelina communis

Conyza bonariensis

Conyza canadensis

Conyza sumatrensis

Datura stramonium

Euphorbia maculata

Euphorbia prostrata

Galinsoga ciliata

Galinsoga parviflora

Gnaphalium subfalcatum

Kochia scoparia

Lathyrus tingitanus

Panicum capillare

Polygonum orientale

Xanthium echinatum italicum

Xanthium spinosum

Alguns tàxons introduïts

Camèfits

Agave americana

Amaranthus deflexus

Amaranthus muricatus

Chenopodium multifidum

Cortaderia selloana

Erigeron karwinskianus

Lippia filiformes

Paspalum distichum

Senecio inaequidens

Senecio pterophorus

Canvis florístics recents

Factors d'àmbit general

- Canvis d'ús i d'aprofitaments
- Abandó de les activitats tradicionals
- Expansió urbana
- Canvi climàtic

► No és fàcil discriminar les conseqüències del canvi climàtic i les dels canvis derivats de les activitats humanes

-

Canvis florístics en els boscos: alzinars, suredes i rouredes

- Expansió i desenvolupament de l'alzinar
 - Alzinars esclarissats en vessants rocosos i carenes
 - Alzinars densos en fases inicials
 - Augment de la presència de roures i altres caducifolis, sobretot damunt de substrat tou i sòls profunds
- Manteniment de les suredes
 - Tendeixen a disminuir en alguns indrets, envaïts pels alzinars i rouredes
- Expansió de les rouredes on les condicions edàfiques i climàtiques són favorables
 - Són freqüents diverses fases de bosc mixt d'alzines i roures
- Disminució de les pinedes

→ Augment de les espècies forestals

Canvis florístics en les riberes

- Grans transformacions a la ribera de la Tordera
 - Abandó gairebé total dels aprofitaments
 - Fins fa poc es pasturava sistemàticament i es tallaven els arbres
 - Regeneració generalitzada de la vegetació de ribera
 - Aigua superficial permanent pels abocaments de les depuradores
 - Expansió dels helòfits i hidròfits.
 - Forta presència d'espècies exòtiques, tant a nivell d'arbres com d'arbustos i d'herbes.
- Rieres secundàries i torrents
 - Espais de refugi biològic
 - Regeneració generalitzada de la vegetació: bardisses i boscos
 - Descens de propàguls fins a la Tordera

Canvis florístics en les màquies i brolles

- Notable expansió de brolles i màquies en les primeres fases de regeneració vegetal després de l'abandó dels conreus.
- Els incendis les ha afavorit temporalment
- Progressiva disminució de les brolles i posteriorment de les màquies les darreres dècades, a causa de l'establiment del bosc
- Establiment de màquies permanents en indrets amb sòls prims
- Permanència de sectors reduïts de brolles d'estepes i brucs, damunt de sòls molt prims en vessants molt inclinats i rocosos.

→ Disminució progressiva d'espècies de les brolles i màquies

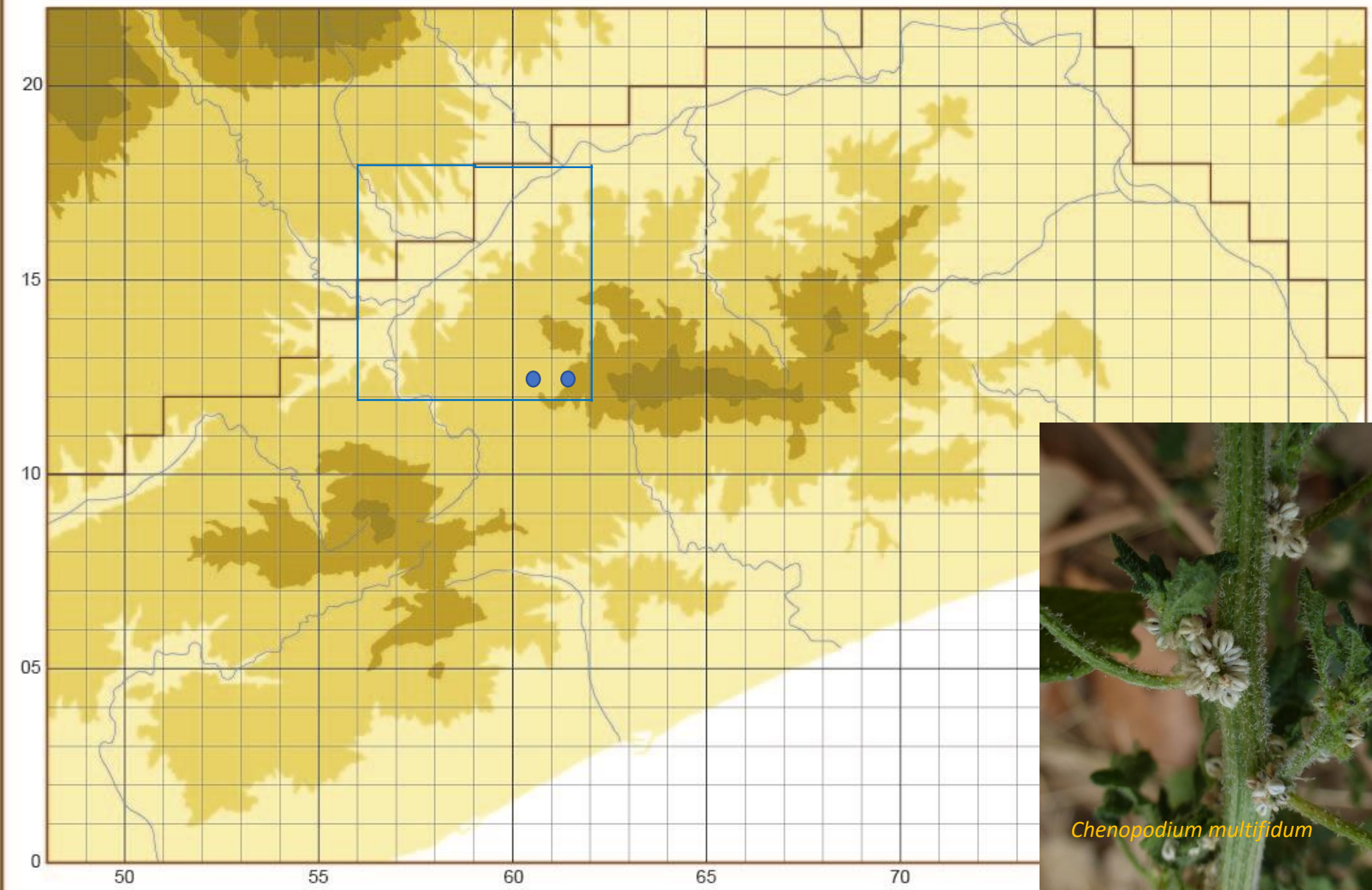
→ Els incendis, fases de sequera intensa, plagues i diversos fenòmens geomorfològics afavoreixen el seu manteniment.

Canvis en la flora ruderal i arvense

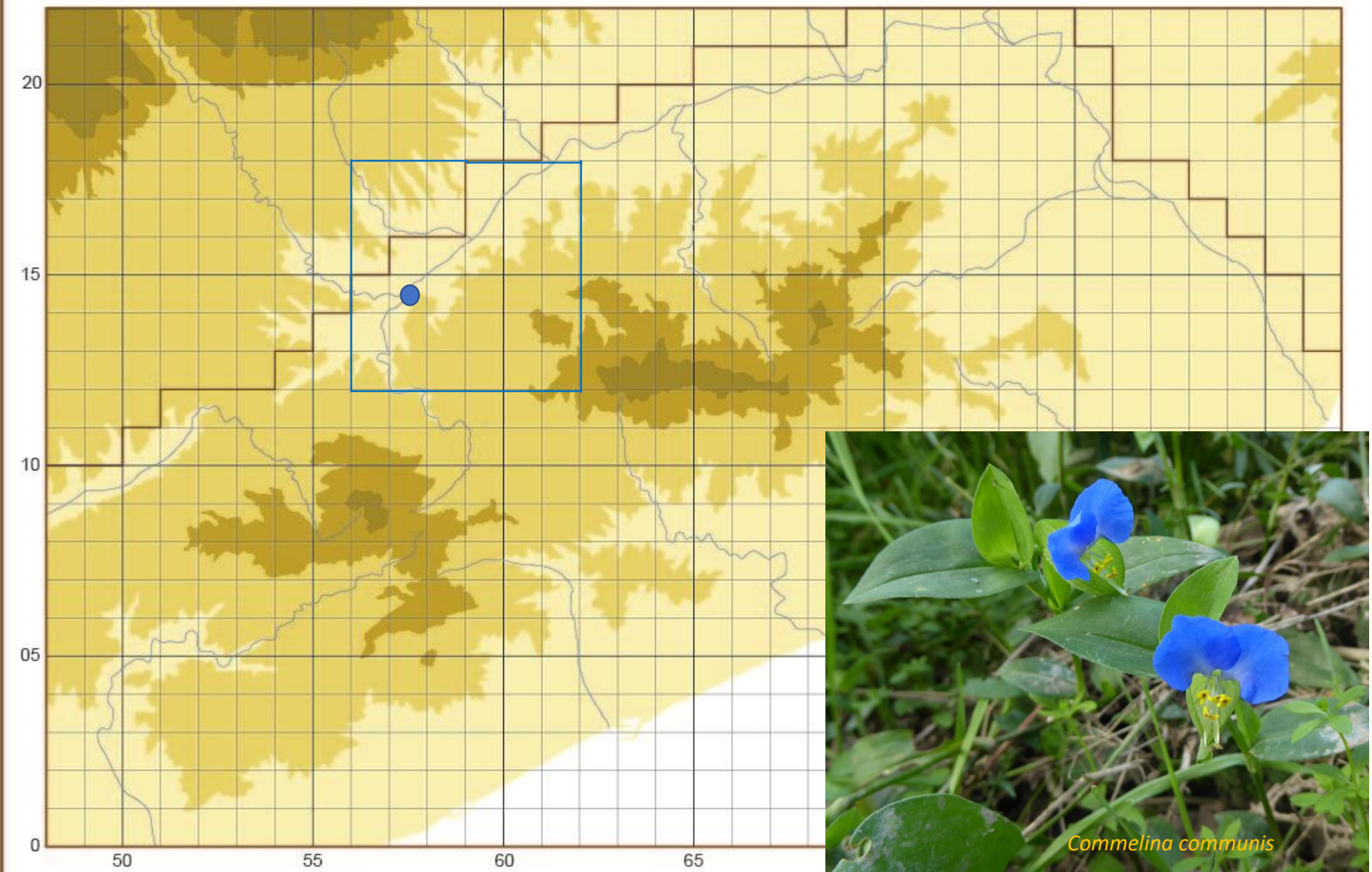
- Dràstica disminució de les espècies arvenses a causa de l'abandó agrícola
- Disminució de les plantes ruderals en àrees forestals
- Augment de plantes ruderals en els espais construïts
- Disminució dels hidròfits, a causa de la reducció de basses, recs i mines
- Augment d'espècies exòtiques en tots els ambients ruderals.
- Algunes espècies exòtiques han esdevingut molt abundants, i no rarament invasores

Novetats florístiques

- L'entorn de Sant Celoni ha estat relativament força estudiat florísticament
 - Sobretot per Pere Montserrat
 - Tanmateix, almenys 198 tàxons observats no són indicats per Pere Montserrat ni dels seus comentaris es pot extreure la seva presència.
 - Sí que hem detectat diferències notables en les valoracions d'abundància causades pels canvis d'ús i de cobertura vegetal.
- Les novetats florístiques són determinades sobretot per:
 - Expansió d'espècies que eren en terres veïnes i que ara es troben a l'entorn de Sant Celoni.
 - Arribada de noves espècies d'origen llunyà.
 - Canvis d'ús: plantes més exigents en humitat o en formació forestal.
 - Canvis climàtics: presència de plantes termòfiles presents al Maresme.
 - No havia estat vista, malgrat ser-hi present, sovint a causa de què algunes poblacions han augmentat pels canvis naturals i humans

Chenopodium multifidum

Darrera troballa

En una exploració amb Pere Barnola i Josep Gesti, el dia 10 de novembre de 2019, vam localitzar dues espècies exòtiques pel territori estudiat (prop del Pont Trencat)

Salvia hispanica

Nicandra physalodes

I seguirem fem prospeccions
i trobarem novetats com aquest
Epilobium brachycarpum

Moltes gràcies !!